

Agroforestry & boerenorganisaties

Een integraal systeem waarbij houtige opstanden in combinatie met voedselproductie een positieve bijdrage leveren aan de verdere (economische) verduurzaming van de agrarische bedrijfsvoering

Tijmen Hoogendijk (ZLTO), Michaela van Leeuwen (LTO Noord)

Achter de boer en tuinder.
Voor ons allemaal.

Agroforestry en LTO Nederland

De Nederlandse Land- en Tuinbouworganisatie waar LTO Noord, ZLTO en LLTB onder vallen, zien agroforestry als een integraal landbouwsysteem waarbij enerzijds antwoord wordt gegeven op verschillende maatschappelijke vraagstukken rondom biodiversiteit, klimaat en landschap. Anderzijds maakt het agrarische bedrijven minder afhankelijk van externe inputs en biedt een dergelijk systeem op lange termijn meer financiële zekerheid voor boeren.

De combinatie van houtige opstanden met voedselproductie kan wat betreft de landbouworganisatie overal op landbouwgrond worden geïmplementeerd. Daarnaast ziet LTO Nederland agroforestry als een landbouwsysteem dat zeer geschikt is in gebieden waar een extensievere bedrijfsvoering, bijvoorbeeld rond Natura2000 gebieden of binnen het natuurnetwerk, gewenst is. Ook kan op deze manier een grote bijdrage worden geleverd aan de bossenstrategie en natuurinclusieve landbouw. Hiervoor werkt LTO Nederland nauw samen met [LNV], Rombouts Agroecologie en is betrokken bij provinciale agroforestry netwerken.

Concrete projecten/activiteiten

LTO heeft zich de afgelopen jaren georiënteerd op de potentie van agroforestry. Daarnaast heeft LTO workshops en veldbijeenkomsten georganiseerd over agroforestry. Vanuit verschillende projecten zijn boeren geadviseerd bij het uitwerken van een agroforestry inrichtingsplan en het aanvragen van subsidies indien beschikbaar. Verder is LTO betrokken bij de oprichting van het landelijk praktijknetwerk agroforestry om bestaande provinciale agroforestry netwerken te ondersteunen en partijen bij elkaar te brengen.

Ervaringen en uitdagingen

Agroforestry is maatwerk, de variatie over de invulling is enorm. Ondernemers hebben behoefte aan informatie over opbrengsten en saldo's die met agroforestry gerealiseerd kunnen worden. Zowel de schaarste van afzetmarkten voor agroforestry producten, als de lange aanlooptijd voor het genereren van inkomsten uit de houtige elementen vormt op dit moment een van de grootste drempels voor ondernemers om met agroforestry aan de slag te gaan.

Figuur 1. Voorbeelden van bedrijven die bezocht zijn tijdens veldexcursies

Ervaringen en uitdagingen (vervolg)

Een andere grote vraag van boeren is de praktische inpasbaarheid in de huidige bedrijfsvoering. Inrichtingsplannen worden vaak opgesteld aan de hand van de werkbreedte van de mechanisatie dat een bedrijf in eigendom heeft/ gebruikt. Een andere uitdaging is de beschikbaarheid van oogstmachines voor de agroforestry producten.

Figuur 2. Agroforestry vraagt soms om specifieke mechanisatie, bron LTO Noord

Take home messages

- Agroforestry biedt de mogelijkheid om meer functionele agrobiodiversiteit aan te trekken tussen de gewassen, minder afhankelijk te worden van (kunst-) mest en gewasbeschermingsmiddelen en een hoger organisch stofgehalte en vochtgehalte in uw bodem te realiseren. Daarnaast leveren de landschapselementen in het agroforestrysysteem op de lange termijn aanvullende inkomsten en neemt het saldo per hectare gemiddeld rond de 20% toe.
- Er zijn steeds meer adviesbureaus en partijen die uw vragen over agroforestry kunnen beantwoorden en u kunnen begeleiden bij het opstellen van een inrichtingsplan, het maken van financiële berekeningen en het aanvragen van subsidies. Onderzoek wat past in het bestemmingsplan in jouw omgeving, ga vooral veel bij andere ondernemers kijken en denk vooraf goed na over product, mechanisatie en arbeidsfilm.
- Bij interesse kunt u zich melden bij uw regionale agroforestry netwerk of LTO Noord, LLTB of ZLTO. Er worden regelmatig veldbezoeken georganiseerd. Bezoek deze om de ervaringen uit de praktijk te horen!

Figuur 3: Er is veel animo voor veldexcursies onder boeren